

Szerkesztőség:
Kazincz y-utca 1.
sz. 1. em. (Király-
utca sarkán).
Kiadóhivatal:
Wolf M. könyv-és
papírkereskedés-
ben, Király-utca,
Hattyu-épület.
Megjelenik vasár-
nap kivételével
mindennap este 5
órákor.

PÉCSI UJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Egész évre. 10.—
Egy órára. 1.—
Videkre:
Egész évre. 12.—
Egy órára. 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
déken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelárusítónál.

Pécs, 1894.

Vasárnap, április 22.

96. (1159.) szám.

Fővárosi level.

Budapest, április 21.

F—y. Az egész művelt világon régen tapasztalt dolog, hogy mihielyt a liberális szellem egy-egy hatalmas áramlatának hatása alatt áll az emberiség, meg-megjelenik a látóhatáron a sötétségnek egy mestereség dicsőfénytől övezett alapja, a kinek ajkairól mintegy „de profundis” hangzik fel a múlt dicsőítése — mintha akkor minden jó, minden tökéletes lett volna — s ezzel kapcsolatosan korholása mind annak, a mi jelenlegi és a mi haladás, s a kenetleges hangon, a sziveinken keresztül akarja az utat egyengetni elménkbe oly eszméknek, a melyeket századok tapasztalata és tanulmánya hamis érzelmeknek és tévtanoknak nyilvánított.

A ki a művelt világ eseményeit és megnyilatkozásait figyelemmel kíséri, kinek ne jutnának észbe azok a pápai encyklikák, a melyek az állam és társadalom különböző kérdéseibe beleártva magukat, meg-megkísértik az emberiség tudatába oly eszmék belemesészési, a melyek tetszetős vagy kevésbé tetszetős alakban föltárlva egyben mind meggyeznek: abban, hogy kedveznek egy bizonyos hatalmi tényező érdekeinek.

S a ki hazánk legutóbbi éveinek politikai és társadalmi eseményeit figyelmes szemlélődés tárgyává teszi, ki ne emlékeznék ama fegyveresütközéshez hasonlóan hangzó ékesszólással elmondott beszédre, a melylyel pár év előtt Nagyvárad tudós püspöke a középkort állította oda mint az emberi haladás netovábbját, azt a középkort, a melyben minden le volt nyűgözve, a mi szabad egynéi megnyilat-

kozás volt, haesak nem illett az akkori közélet korhadt keretébe.

Ime a legújabb nyilvánulása a sötétség szemléletnek: Vaszary Kólos Magyarország bíboros heregeprimásának mai beszéde, melylyel a Szent-István-Társulat közgyűlését megnyitotta. V a s z a r y egész egyéniségére sima. Gondosan rejtgette a közönség előtt, a melyhez szól, a polemia érdekesebb oldalait. S a mily édesdeden látja a hangja, ép oly finom puhasággal szövi a beszéd szálait, azzal a számított célzattal, hogy egy igaz eszme révén be fog lopózni hallgatói és olvasói szívébe az a hangulat, a melyet előidézni egyháza helytelenül fölfogott érdekében célszerűnek tart. A bíboros heregeprimás ragyogó ékesszólással esetelét a család nagy fontosságát az állami és társadalmi életben és beszéde a fénytelen valósággal csillog az igazság részétől. Csak közbe-közbe szö egy-egy olyan megjegyzést, a mely

— hogy aktualisnak ne látszassék, és mégis aktualis legyen — Rómáról mondja el, hogy az eltörpült utódok a hatalomért küzdő egyes nagyraívgyobb zsoldjába szegődnek, eladják a fórumon szavazatukat, a harcmezőn karjukat s lelkük sívárságában nem szabadságot, nem jogot követelnek, hanem csak „panem et cirencens”. A következtetésben még éppen oda lyukad ki, hogy ez a család a maga szentélyében meg van támadva. Itt már a célzat nyilvánvaló. S itt már a fényes közjogi állás is bíró főpap hatalmas decreceadoban oly sötét jövőndölésekbe boecsátkozik, a melyek e hazának, e nemzetnek, mely virágzásának teljében ma-holnap a második évezred küszöbét lépi át, Lengyelország pusztulását jósolja. Nézzük csak meg e gondolatfüzést egy kissé az egyszerű lo-

gika tiszta világánál. Mi biztosítja jobban a családnak oly érzékenyen feltétt egy-ségét, vajjon az a mai zilált állapot, a mely mellett annyi ezer meg ezer esetben a családnak még léte, fönnállása is kété-séges, a család állapothoz fűződő jogokat és kötelességeket sokszor nincsen emberi elme, a mely kibontakoztassa a bizonytalanság homályából, vagy az a szilárd jogi szabályozás, melyet egy egész művelt világ közvéleménye parancsolólag követel, s melynek keretein belül szabadabban, mert biztosabban fejlődhetik az igazi, a szív benső sugallatában gyökerező hitélet is? Nem tudós főpapunk, az ön szemei tévednek. Midőn ezen hatalmas intézmény életbe léptének küszöbén állunk, akkor nem alkonyodik, amint ön mondja, hanem a szabadelvűség hajnala dereng, a mi lehet öné pillanatnyilag kényelmetlen, mert fölelérté almódzásából, de a mi tény-leg egyedül biztosította eddig is az ön egyházának virágzását és uralmát. Kár ezért azt jósolni, hogy mi ezredévünk jövőnd fényes ünnepeén nem hálaimitákat fogunk rebegni a mindenhatóhoz, s dicső-séget kérve a jövő ezredkre is, hanem hogy szabadságunk visszaadást fogjuk kérni, mint a hogy a szegény lengyel nemzet, Istenről oly hiába kéri!

Az ön elődei nem így tettek! Azok, ha kellett, kardot fogtak a hazáért, de hogy a haza el fog veszni, az ilyen felté-tezéssel még poetika licentiáért szónoki hasonlatokban sem éltek.

No de tévedni emberi dolog. Lám, az ön elődei, az egyház hatalom legfőbb poleán, a római székek, Gallileit bebörtön-zötték és halálra üldözték azon tana miatt, a melyet ma az önök iskoláiban is tanítanak. Reméljük és hisszük, hogy a

A „PÉCSI UJSÁG” tárcája.

Quinque-Ecclesiae

vagy

Fünfkirchen elnevezés.

Pécs városának ezen latin és német neve nem lelheti másban alapját, mint abban, hogy itt valaha öt templom volt, melyek bizonyos correlatióban állottak egymáshoz, másként föl sem lehetne tenni, hogy egy városot épöl öt temploma után neveztek volna el.

Nagy családiban van, ki az öt templomot a jelenleg főnálló templomok közt keresi, e templomok nagy része újabb keletű. A ferenciek, az irgalmasok, a lyu-eumi templom csak a múlt században épültek. A belváros mecsset-temploma mellett, az észak-keleti oldalon állott egykori Bertalan templomát valószínűleg Bertalan pécsi püspök építtette. A minden szentek temploma a bástyán kívül áll és teljesen elszigetelve, holott a kérdéses templomok-nak, melyek után a város „templom” nevet nyert, együtt vagy egy helyet kellett állniuk, másként nem lettek volna alkalmasak arra, hogy névadó gyanánt szolgáljanak.

Hasonlóképp nem szerepelhetnek névadó gyanánt az egyes monostorok most már nem létező templomai, minők a benecések, a dominikánusok, a ferenciek régi templomai a szt.-Erzsébet temploma, mert e templomok a Quinque-Ecclesiae név után keletkeztek sok századokkal s mert ezek a városban elszórvá állottak.

A névadó templomok minden valószínűséggel magában a belső várban felethettek.

Nem áll azon véleményem sem, hogy a székesegyházat üdvözö kápolnák adták volna a Quinque-Ecclesiae vagy Quinque-Basilicae nevet, mert sem a székesegyház, mint azt stylusa mutatja, sem annak kápolnái, melyek csak később a főfalak megerősítésére emeltettek, a IX-ik században, midőn e név keletkezett, még nem létezhetek.

Közelebb állanak a valósághoz, kik azon véleményben vannak, hogy a kérdéses öt templom magát a székesegyházat övezte.

Tudjuk a mult okmányaiól, hogy a vártemplom előtti téren állt az András temploma, hol Péter pécsváradé (előbb somogyvári) apát 1439 április 14-én Henrik pécsi püspök kezébe tette le a pápa iránti hűség fogadalmát. 1387-ben a király Polgár Markust ezen templom fenhatóságban

(rectoratus) megerősítette. E templom valószínűn már a XV-ik században lebontott, mert nem látszik valószínűn, hogy a vár déli bejáratának Szakmáry püspök általi történt építésekor még meg lélt volna.

E templom helyettesítette a későbbi András kápolna, mint a székesegyház déli támasztéka, mely 1849 óta Mór kápolnává alakult.

Tudjuk azonban azt is, hogy ugyan a várban egy káptalan volt Szent-János tiszteletére, melyet meg kell különböztetnünk a jelenlegi ugynevezett Szent-Péter káptalantól. E másik káptalan „Capitulum Sti Joannis de Castro” névvel fordult elő. Hogy a várban volt, azt neve mutatja, de ha a másik káptalan a Péter temploma után nyerte nevét, ugy föl kell tenni, hogy a Szent-János káptalannak is volt temploma.

Maga a káptalani ház, mert ennek tagjai egy közös házában bizonyos szerzeseti fegyelm alatt éltek (honnán a kanonok neve szarmazik); a régi vár északnyugati sarkában feküdt. Temploma valószínűn a jelenlegi püspöki magtár s a mögötte elterülő és a bástyán belül fekvő kertessé előt állott, ide látszanak mutatni újabb földmunkálatok alatt talált talajjal-

katholikus egyház, a mely oly kitűnően tudott mindig alkalmazkodni a fejlődés külső körülményeire, tán nem is olyan messze időben azt is tanítani fogja iskoláiban, mily üdvös dolog a családi élet alapjának, a házasságnak az a szilárd szabályozása, a mely a hitélet igazsa fejlődését is a leghatékabban biztosítja, s a mi azon, ma önként még gyölöletes névvel bír: Kötve polgári házasság.

A statisztika világlánál.

Nem hiába, hogy a statisztika a politikai segéd tudományok közé tartozik. Ide sorolja ezt a tudomány, a gyakorlati élet pedig lépten-nyomon bizonyosságokat szolgáltat arra, hogy tulajdonképpen a segéd tudomány az, mely a politika irányát körvonalozza a mutatózó szükségletek, hiányokat földi és mintegy kezünkbe adja az eszközöket, melyeket alkalmazva a hiányok segíthetnek. És valóban elmondhatjuk, hogy amely politikus — legyen az bár vezér, vagy csak közközleta — a statisztika újmutatásait figyelembe nem veszi, az tervszerű sikereket fölmutathatni soha sem lesz képes.

A statisztika szövevénye mellett, melyről csakugyan áll az, hogy nem lehet véka alá rejtani, batran indulhatunk kémszemléré állami életünk labirintusába. A jelenségek és tapasztalatok, melyeket itt látni és szerezni fogunk, lehet, hogy kellemetlenek lesznek, de mindenesetre tanulságosak mert az igaz életet mutatják, mely előtt el kell halgattania minden elméletnek, le kell mondanunk minden szentimentalizmust és megkeményített szívvel, (melyből ki kell zarnunk minden ábrándos légvárat, sallangos, sugtások előlétele), és bátor kézzel tennünk kell azt, amit az állami élet követel.

Csak a napokban jelentek meg a legutóbbi népszámlálás adatai alapján a statisztikai kimutatások Magyarország értelmiségi osztályainak nemzetiség szerint való tagozódásáról és ha ez adatok általában és egészben a magyarságra nézve elég kedvezőek is és ez ország értelmiségének túlnyomó magyarságát, amint az máséknél nem is lehet — kétségtelenné teszik, mégis rá kell mutatnunk azon kedvezőtlen arányra, melyben a magyarság egyes vallásfelekezetek lelkész karában képviselve van. Így a *katholikus pap-*

ságnak éppen egy harmadrésze nem magyar és ez valóban érthetően előtűnik. Hogy ez ember el sem tudja képzélni, hogy ez miként eshetik meg. Négy évi elemi és nyolc évi középiskolai oktatás után még négy évi szeménáriumi tanításon esnek át a katolikus papnövédek, az összesen 16 évi iskolázata és ha e 16 év alatt sem sikerül a zsenge ifjak lelket úgy agyurni, hogy azok szívvel lélekkel magyarokká váljanak, nos, ez a sajátos jelenség csak azt mutatja, hogy szeménáriumaikban a magyarokra nem mindenütt fordítanak gondot, ami megböcsáthatatlan mulasztás; de nem fordítanak gondot a papnövédek fölvetelénél sem, pedig a dolog lényege tulajdonképpen itt áll el, mert ha az egyes püspökségekben megvalogatnák nyelv és érzület szerint a papi pályára jelentkező ifjakot, bizony, hogy legfeljebb egy emberből állna a klerus teljesen magyar lenne, ami bizonyára megérdemelne, hogy és tárgyilag püspökeink behatárolva foglalkozzanak.

Es mit szólnék a 3367 főre rugó román papságról. Meggyőződésünk, hogy, ha nem gondoskodunk módokról és eszközökről, melyek segítségére a román papságra a magyar elemet bevigyük, a most önálló ellentét magyar és oláh között soha sem fog megszűnni.

Az evangélikus papság közül csak 30% a magyar, 45% a német és 27% a tót. Ez arányszámokon szintén csak a fölveteknél lehetne segíteni.

Egész tiszta képet nyújt a református és unitárius egyházi rend, melynek tagjai tiszta magyarok, a legszomorúbb azonban azon adat, hogy a 21000 főre rugó egyházak közül 1243 olyan pap van, aki még csak nem is tud magyarul.

Óriási a feladat, mely e téren még a különböző egyházak hivatott kormányzóira és a közoktatásügyi kormányra vár. Egyesült erővel azonban minden feladat megoldható és most, hogy a statisztika kimutatta, hogy mily irányban kell az eddigi panvelyelést fejleszteni, módosítani és kiegészíteni, reméljük, hogy egy-egy felekezetek mindent elkövetnek ez irányban, minc kiterjesztjék erre figyelmét az állam is, mely előtt éppenséggel nem lehet közönyt az, hogy mily elemek kerülnek, vannak és legyenek a néppel leginkább érintkező papi és tanítói rendben.

A Szent-János káptalan csak 1513 táján színt meg, egy szerencsétlen pénzoperációval elvesztvén egész vagyonukat, valószínű tehát, hogy a Szent-János temploma a török dúlásnak esett áldozatul.

Volt ezeken kívül még egy templom, melyről a régi okmányokban szintén említés történik. Ez az „Aranyos Mária” temploma (B. Mariae V. auratae), hol Mária szobra tán még volt aranyozva. E templom holléteket Klímó püspök alatt fedezték föl, mely alkalommal megtalálták a Mária-szobrot is, úgy Vilmos hajdani pécsi püspök tarsolyát, annak aranygyűrűjét. Klímó idejében való fölfedezéskor e templom holléte tüzetesen megjelölve nem lett, holott a kutatóra nézve fölité érdekes adat gyűjtést szolgálhatna. Azonban az újabb templom körüli földmunkálatok e helyet megállapítani engedték. Feküdt pedig az a székesegyház északi oldalán, annak közepe táján s fekvésének irányá északkélteli volt.

Ezek szerint tudjuk már, hogy magában a belső városban, a székesegyház alatt nem számítva három templom volt, s úgy látszik, csak még egyet kellene keresnünk, hogy a kivált 5 templom és ezzel a Quinque-Eclesiase elnevezés alapja ténylekkel igazoltassák.

A kérdés azonban ezzel nincs meg-

HIROVATUNK.

Pécs, április 20.

— **Dulánkszy Mándor dr. megvált püspök** nem vehetett részt a jelenleg Budapesten megtartott püspöki konferencián és távollmaradását be is jelentette. Mint értesülünk, Dulánkszy Mándor dr. püspök azért nem mehett Budapestre, mert házi orvosa rendelkezése remás bántalmái miatt *harkányi fürdőt hasznal* és kuráját megszakítani nem szabad. Harkányból napokint Pécsre hozzák a kántaraltul gyongyvizet.

— **Panaszkodó pécsi történettudós.** A „Századok”-ban érzenyű fakad ki *Mátyas Florián* pécsi történettudós, a Tudományos Akadémia tagja a „gyors haszonra dolgozó” történettudósok ellen, kik hamis adatok nyomán megírva nézetüket nem hallgatják meg a kisebb tekintélyű szakember cáfolatát, holott ezek valódi érvekkel kimutatják, hogy amaz állítások tarthatatlanok. Az agg tudós a magyar történeti problémáról írva mondja el panaszát, mivel hogy ezek megoldását annak idején, mikor ő a történeti buvárlatok sikeres folytatásán okvetlenül szükségess munkafolytatást sürgette az Akadémiában, hiába ajánlta. A helyzet után a tőle jövő figyelemre valóra se hereditettek. *Mátyas Florián* ekkor leköszönt az Akadémiában viselt állásáról s idejét és vagyonát történeti problémák megoldására szentelte. Egy sereg értekezést írt és adott elő, folyvást hangsúlyozván az Akadémiában a patjaskodás és kölcsönös dicsőítgetés káros voltát a tudományos haladásra. „De mind hiabán!” — *Panaszolja Mátyas Florián.* — Azon korban Toldy, Szalay, Horváth és Csengeri a „Budapesti Szemle” szerkesztője uralkodtak tudományos viszonyaink nyilatkozatait fölött, kik mindent megtekett, hogy szerény fölfedezéseink tetészköz ellenere érvényre ne jussanak. Kéziratban herveknek meg most is rég elfelelt történeti előadásaink. (*Mátyas* pluralis majesticus-t használ magáról) szólván, amit itt tulajdonképpen nem a fölsőbbég érzete hanem ellenkezőleg a szerénység diktál a tollába. — A szerk. Még 1859-ben tartott székfoglaló értekezésünk is saját köztölköngön kellett 1860-ban kinyomatnunk, mert kissé kíméletlenebbül találtak bírágatni a „Budapesti Szemle” tudós szerkesztője magasztalásait, melyekkel Norris Edwint, a behistomi nagy fölirat közlőjét

oldda, mert éppen az „Aranyos Mária” templomáról tudjuk, hogy az csak 1355 körül épült, mást részt fel kell tennünk azt is, hogy e talán későbbi keleti templomok omladéka már fölé emelve.

Az újabb székesegyház restauratója alkalmával a templom vízszine lejjebb szállítottván, a kúltajjal leszállítása is szükséges volt. Ez alkalommal több régi épületeknek jöttek nyomára, melyekről feltételezhetjük, hogy templomok voltak. Egyik ilyen rom nyoma a székesegyház szentélyétől keletre fekszik, egy másik a nyugati részen délre esőleg e régi szt.-János templomtól, mely alapfalával a püspöki rezidencia jelenlegi hátsó épülete alá nyúlik.

Hogy minők lehetnek e templomok, erre nézve kevés adatunk van. 1470-ből olvassuk II. Pál pápa bullájában, hogy megerősíti azon eszert, melyet a pécsi püspök a pécsi „praedicatorum Ord. Monialium” apácákkal tesz, kik Magyarországon (mely akkor fatu és plebánia volt) azon földeket kapják és esere alkalmával, mely földet a pécsi templom mellett fekvő szt.-Mór kápolna tulajdonai (portione ad Capellam S. Mauritii juxta Ecclesiam Quinque-Eclesiensem legitima pertinet). Világos tehát, hogy a székesegyháznál

tok, miből azt lehet következtetni, hogy e templom a káptalani épülettel nem állott egyetlen összefüggésben.

E templom is összedőlén, később magához a vártemplomhoz épült a Szent-János kápolna. Köller gyanítja, hogy a későbbi Mária kápolna, mely a székesegyház déli bejáratával szemközt, az északi oldalon fekszik, volt egykor a Szt.-János kápolna.

Tekintve azonban, hogy a régibb templomok helyét az akkor élők ugyanazon irányban helyezték el, mint kápolnákat a székesegyház falaihoz, inkább lehet elhinni, hogy a Szent-János kápolna azon helyen állt, hol az előbbi Imre (mostani Mária) kápolna. Mert bár e kápolnákat csak 1854-ben emelték föl újabban, de a benne nyugodott s most is ott levő ismeretlen nevű püspök nyughlyeze mutatja, hogy ott már előbb is volt kápolna s ez lehetett az elpusztult Szent-János temploma helyett építve. Az új templom építése alkalmával az épületből az összes halottakat (48-at) eltávolították, csak kettsöt hagytak meg, melyeket nem lehetett elvenni. Egyik a nagyharang tornyának alapja alatt fekszik, másik az említett Imre kápolnákat püspök. Igen lehet tehát, hogy ennek odahelyezése a legrégibb időre vezethető vissza.

és kommentátorát magyar nyelvi észrevételei miatt illette. Elmondja aztán Matyás, hogy foglgyott tehát a siket feleknél beszélés s latin nyelven fordult a külföldiekhez, nehogy magyar munkánk német fordításai nyomán azt higgyék, hogy mi Paray és Katona óta történetünk homályos tényeivel nem foglalkozunk. Itt is hajótörést szenvedett kiserlelevel Matyás, megpedig úgy, hogy az Akadémia vállalkozva a kútfők kritikai méltatásának kiadására ő meg is írta Szent-István király születési és uralkodási éveinek fejtegetését; de mivel megint akadt egy nagy hírű történetbuvár, aki bezonyította, hogy ő, — Matyás — ily jóvaldelmes akadémiai vállalat folytatására képtelen, az Akadémia irányadó köréi nem is tartották azt folytatásra érdemesnek. — Imigyet emondván Matyás Flórián az ő panaszát a vidéki történet buvárokot lenező nagy fejnek éppen a kik ott fón a huszaszázak mellett csinálják a történelmet kényük-kedvük szerint, — ráter a tulajdonképeni tárgyra a történeti problémákra.

— **Eifogott betörő banda.** Pécsváradról írják a „Pécsi Újság“-nak: A szederkényi esendőség tegnap jó fogást csinált. Sikelyről ugyanis a esendőségnek azon bandát letartóztatnia, mely huzamosabb idő óta üzte Szederkény, Német-Bóly és Pécsvárad vidékén a betöréseket. Az elfogottak Dávid József és társai, kik többrendbeli betörés és lopás miatt fogtak vad alá helyeztetni. Egyelőre a pécsváradai járásbírósnak adták őket át, a hol 12 rendbeli betörést és lopást be is vallottak már. A meggettelt házkutatásnál a esendőség többféle pénzcserezámot, arbroneskat, góbszjakat stb. talált a betörőkönél.

— **Végzetes ugrás.** A Zelms-féle téglalagot kemencénel tegnapelőtt **Biro** László földással lévén elfoglalva, mikor észrevette, hogy a föld omlik, másfél méter magasról leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy belső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen embert a kórházba szállították.

— **Jelentkezések az értségi vizsgálatokra.** A pécsi főgymnasiumban már bejezódtek a jelentkezések az értségi vizsgálatokra. A jelentzők a 3—8-ig minden évi bizonyítványaik és keresztleveleiket tartoznak bemutatni, azoknál meg kell mondaniuk a statisztika rovatok összehallhatása végett, hogy milyen pályára

szándékoznak menni. A vizsgálati díj 6 frt 50 kr.

— **Kocsi törés.** A Gröndler-utcai diszközveti, béka tenyészto pocsolyák és a házak mellett kiálló éveknek okozták azt, hogy a „Hajó“-szálloda hintaja tegnap este ott összetört. Schwartz drt tegnap este beteghez hívták a Gröndler-utcában, bérkocsi már nem állott a piacon, ennélfogva a „Hajó“-szállodának éppen a vonatból érkező hintaja vitte ki az orvost a beteghez. A Gröndler-utca 4. számú ház előtt már embermelékezt az levő gördörben meggököt koci neki ment a ház előtt álló faducokknak, sa rugó! teljosen tönkmentek, a kocsiat ugy kellett elvonatni onnan. Egyéb baj szerencsére nem történt.

— **Áldozatkész lelkes.** A becefalvi elemi iskola tanítói állomása megürésedet s — a kiesiny fizetés miatt — nem tudtak maguknak tanítóit szerezni v jó becefalviak bár hirdettek pályázatot. Tanító hiányában az ottani iskolások élnoke, a helybeli református lelkész Munkácsy Lajos vállalta magára a tanító kötelességét s egy éven át tanított. Az év végével aztán nem vette föl az öt joggal megillető díjat, a tanító egy évi fizetését, hanem azt a tanító fizetésének alapjából esatolta, hogy annak a fizetését emelje. Ily áldozatkész lelkesekre volna a tanúgynek nagy szüksége, s akkor talán nem fordulna elő az az eset sem, hogy egy falunak egy évig nincs tanítója.

— **Lelkes gyűjtő.** Emelittük annak idején, hogy **Egy** Béla dr. ügyvéd a pécsi nemzeti kaszinóban Kossuth Lajos halálának közvetlen benyomása alatt gyűjtést indított meg a Pécssett föllalinduló Kossuth-egylet költségeire, mely gyűjtés eredményről most számol be lapunk utján a nyilvánosság előtt. Gyűjtőívén a következő adományok vannak aláírva:

Dr. Aronffy Rókus 5 frt, Aradi Geza 5 frt, Aradi Gezáné 1 frt, Aradi Margit 1 frt, Aradi Gerő 1 frt, Asztalos János 1 frt, Bence Sándor 5 frt, Beretvás Sándor 10 frt, dr. Blum Béla 10 frt, dr. Bodó Aladár 1 frt, Braker Miklós 1 frt, Bubreg Antal 5 frt, Burghardt János 2 frt 50 kr., Cseh Bertalan 2 frt, dr. Deutch Antal 2 frt, Dollinger János 4 frt, Domján Józ 2 frt, Egedy Sándor 5 frt, Egy József 5 frt, Egy Jozsefné 5 frt, dr. Egy Béla 5 frt, Egy Béláné 2 frt, Egy Rózsiika 1 frt, Egy Józsiika 1 frt, Egy Lacika 1 frt, Eibach Emil 5 frt, Erdős Lajos 1 frt, Engel Mihály 10 frt, Fe-

kete Mihály 5 frt, Fischer Ferenc 10 frt, Frank József 50 kr., dr. Floris Endre 5 frt, Fürst Gyula 5 frt, dr. Fürst Gyóző 5 frt, Girardi József 2 frt, dr. Gubicza Tádé 1 frt, Gaszler György 50 frt, Herbert János 1 frt, Hefner József 1 frt, Igalits Radivoj 2 frt, dr. Jelasics István 2 frt, dr. Jobsz László 5 frt, Justus Miksa 10 frt, Kereky Mihály 3 frt, Kohler Robert 1 frt, Krasznay Miklós dr. 5 frt, dr. Kaufner János 1 frt, Klein testvérek 2 frt, Krausz Mórty 5 frt, Köszl J. 1 frt, Koszias Akos 3 frt, Kacsokvics Jenő 1 frt, Lakits Gyula 5 frt, dr. Lammer Károly 3 frt, Lajpczig Antal 1 frt, dr. Lieber György 1 frt, Liszaky Bálint 1 frt, Leeser Mihály 50 kr., Maksay Flóris 2 frt, dr. Miltenyi Miklós 5 frt, dr. Müller János 5 frt, Mutyanszky Béla 5 frt, Maté Odón 2 frt, Molnár Kálmán 2 frt, Mikes József 1 frt, Nagy Jenő 5 frt, dr. Nemes Vilmos 5 frt, Németh József úgynv. 5 frt, ifj. Németh József 5 frt, dr. Nick Alajos 2 frt, N. N. 2 frt, N. N. 50 kr., Ott Béla 3 frt, Pinter József 5 frt, Peter János 3 frt, dr. Perls Főrály 3 frt, dr. Porges Miksa 2 frt, Podvinicz Károly 3 frt, dr. Pinter József 1 frt, Puskás Andor 1 frt, dr. Rasky Béla 1 frt, dr. Rasky József 1 frt, dr. Reeh Dezső 1 frt, dr. Rónaky Kálmán 2 frt, Reinfeld Imre 10 frt, Rozogonyi Bertalan 50 kr., Schapinger Gyula 5 frt, Szautter Gusztáv 10 frt, Szuly János 15 frt, Stern Károly 5 frt, Spitzer Béla 5 frt, Szakvay Emil 5 frt, Schlauch Imre 5 frt, dr. Seeh Károly 3 frt, Schönwald Imre 3 frt, Szucsics Károly 3 frt, dr. Szekrenyessy Ferenc 2 frt, dr. Székely Ede 2 frt, Schabig Hugó 50 kr., dr. Toldy Béla 10 frt, Taussig Sigmond 10 frt, dr. Tröber Aladár 2 frt, Till István 2 frt, dr. Tólnay Géza 1 frt, Valentin Ottó 2 frt, dr. Zold Sándor 1 frt. — Összesen 438 frt 50 kr., mely összeg egyik helyi pénzintézetnél kamatozás végett elhelyeztetett. Ha a tervezett szoborra való gyűjtésnél meg néhány új lelkes gyűjtő találkozik, akkor a szobor költsége biztosítva vanak.

— **Tanító választások.** A nagypetrdi úresedésbe jött reformatus tanító állomása, mint ottani levezőkön írja, **Légrády** János kis-szt.-mártoni reformatus tanító lett megválasztva.

— **Differitiz.** A beremendi elemi iskola az ott nagy mértékben pusztító differitiz miatt, mely már az iskolás gyermekek közül is több áldozatot ejtett, hatóságilag bezártatott.

— **A pécsi Kossuth szobor** ügyében a közzgyűlés által kiküldött bizottságnak tegnap délután tartott értekezletéről még tegnap hoztunk hírt. Az emelittük módomban való kiegészítése a szoborbizottságnak valószínűleg jövő vasárnap történik meg. A

egy szt.-Mór templom is állott s az okirában a székesegyház per eminiatium templomnak s a másik Capellának van nevezve. Lehet, hogy e templom állt a szentély keleti oldalán.

Köller véleménye szerint a Corpus Christi kápolna a székesegyházban a legrégibb lehet, tehát hogy ő pótolta a székesegyházról délnyugatra fekvő templomot, és volt tehát a vár belső területén fekvő legrégibb templom s ez eset összehangmarább.

Ha tehát, hogy mindezen, most már nem létező templomok régibb templomok helyén és azok romjain épültek, vagy egyszer előttünk áll a Quinque Ecclesiae megjelölése. Magától értendően kell venni, hogy a jelenlegi székesegyház azon időben még nem volt templom, mert most már csakugyan 4 templom nyomait észlelvén, ez már a 6-ik lett volna s így a Quinque-Ecclesiae elnevezés nem érvényesülhetett volna.

A mai székesegyház csak a 11-ik században épülvén, a névnyerés alkalmazásával vagy üres térséget képezett, vagy tán egy római Quadrubur fekként rajta. Ezen helyet vagy térséget ott templom fogta körül, melyek azt sugár alakban övezték, s valószínűleg azok által mind erre a térre néztek.

A helyzet ezen különössége és annak

festői szerepe szülhette, az 5 templom nevére, mert ha ez öt templom nem állt volna egymással ilyen bizonyos viszonyban, így névadásra nem vált volna alkalmassá, mert hisz másutt is lehetett két vagy három templom, de alig találunk a földrajzban helyet, mely a templomok számba után három vagy hat templomnak nevezetett volna.

Az elnevezést adó templomok tehát már a 9-ik században épülhettek föl. Már 853-ból olvassuk, hogy Lutpram saleburgi érsek Pécssett (vagyis az okirat szerint: ad Quinque-Basilicas) templomokat szentelt föl, tehát azt kell következtetnünk, hogy a névadó 5 templom már ekkor fonállt s tán ezek néhányán lón fölszentelve. Azon templomok építési ideje tehát, melyek után Pécs Quinque-Ecclesiae-nak nevezetett, a kilencedik század első felére esik s már e századból származó okmányokban többször találjuk e nevet megemlítve. Így 870. évi december kalendárián kiadott oklevélben Arnulf, ki megerősíti az érseket pécsi javaiban. Így II. Ottó alatt 978-ban Pataviában kelt oklevélben a saleburgi érseknek azon fonhatóságát Pécssett, melyet elődei birtak (Koller Proleg. 42—44) szinte megerősíti.

Mindezen oklevelekben a város majd Quinque-Ecclesiae-nak van nevezve, majd ad Quinque-Basilicas névvel jelöltetik, mi-

ből egyszersmind világos, hogy e templomok nem voltak egyszerű s igénytelen épületek, hanem bizonyos külső fényvel rendelkeztek.

Következtethetünk e körülményből egyuttal a belső vár akkori egész helyrajzára is. Ugyanis a vár északi részén állt a térség az azt övedző 5 templommal, e téren túl a várfalak és sáncok felé állottak a lakházak, melyek valószínűleg nem kevésbé fényesen lehettek építve, mert csak így történhetett, hogy ezen helyet szt. István király püspöki székhelynek jelölte ki.

1064-ben Salamon Pécssett husvét napján megkoronázottatott s a következő éjjel a főtemplom lángba borult s elégett, történetörök följegyzése alapján (Thuróczi Cap VI. — Bonfin Dec. II. L. 3.) elégett valamennyi palota is.

Látható tehát, hogy korábbi időben a belső vár tömören meg volt rakva épületekkel, melyek a nagy tér és várd között állottak, melyek palotáknak nevezettek.

Belső városuk tehát az idők folyamán alatt számtalan alakításban ment át, idők és emberek törölkét el nyomait a névadó templomoknak s a hajdani öt templom pompája csupán egyben egysült.

bizottság elnöke ugyanis felszólította azokat, akiknek a bizottságba bevonását a bizottság szükségesnek látta, nyilatkozzanak, vajon hajlandók-e a bizottságba lépni. E nyilatkozatok előtt jóvára nem kell, hogy beérkezzenek s ezekhez képest állítják össze a nagybizottságot, mely majd a működés részletes módjait fogja megállapítani s az akcióit megindítja. Addig is, míg a grüjtés teljes erővel megindul, a bizottság hírlapilag föl fogja szólítani a szoborralpára grüjtőket, hogy amennyiben ők a Pécesét fölláttatandó Kossuth-szoborra grüjtöttek, a grüjtés eredményét máris a szoborbizottságnak szolgáltatassák be. A begyűlt pénzek átvétele és kezelésére Kündl Józsefet, a kölcsönös segélyező-egyesület igazgatóját pénztárossá választották meg, akihez a pécsi Kossuth-szobor javára tett adományok küldendők.

— **Halalozás.** Létóhy Mari f. hó 21-én életének 33-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 23-án lesz.

— **Kund Béla gyilkosai nincsenek elfogva.** A Kaposvári esendőségi korán élvezte a dicsőségét, hogy Kund Béla fajsi föld-birtokos gyilkosait olyan gyorsan közrekerítette. Most arról értesít Kaposvári levelezőnk, hogy Matánt és Papot, kik gyilkosság gyanúja alatt elfogták, a Kaposvári törvényszék szabad lábra bocsátotta, mert sikerült nekik a gyilkosság delutánját illetőleg alibiüket minden kétséget kizárólag beigazolni.

— **A pécsi járásban megtartott sorozás eredménye közösesnek nevezhető.** Az előállítottaknak 21-2 százaléka vált be. A vizsgálóbizottság az első két napon nagyon rostált, eméltül talán nagyobb eredményt is érhetett volna el. Állított az I. korosztályból 274; II. korosztályból 163, III. korosztályból 142; összesen 579, ezek közül bevált 123; tehát 21-2 százalék. Idegen állításköteles volt 7. Teljesen ismeretlen 60.

— **Ideiglenes erdőfőügyelő.** Rozinszky Béla kir. erdőfőügyelő orvosilag igazolt szolgálati képtelensége és saját kérelmére történt nyugdíjaztatása folytán a pécsi erdőfőügyelői ideiglenes vezetésével Simenszky Kálmán szombathelyi királyi erdőfőügyelő bizott meg a földmivelésügyi miniszter rendelete folytán.

— **Potás.** Tegnap szánkunkban közöltük az izr. vallású gyermekek tápintézetének fontartására befolyt adományokat. A kimutatásból dr. Ló w y Lipót hitköz-ségi alelnök 10 frtos ajándéka kimaradt.

— **Apró hírek.** A hesseni nagyherceg esküvője Viktoria hercegnővel tegnap d. u. fél 9 órakor ment végbe. — **Forrádalom a kórházban.** A bécsi wieden kórházban a nöbetegek valóságos forradalmat idéztek elő, az orvosokat és betegpólvőreket gyalázták s tetleg bántalmazták. A rendőrség nyolc nőt a rendőrségi kórházba szállított. — **Kossuth Lajos Tivadar** tegnap volt az olasz királynál, hogy megköszönje neki a részvétet, melyet atya halála alkalmával tanusított. — **A pápa új gyontatója.** XIII. Leo pápa meghalt Danielt atya helyébe Tifféri Vilmos agoston rendi atyát nevezte ki gyontatójává.

— **Ekszer lópas.** A szaloniki magyar-osztrák frank lakásáról egy vas ládából 15,000 konul értékű ekszert loptak el. — **Nemzetközi kiállítás** Antwerpenben május 5-én nyitják meg ünnepelesen a királyi család jelenlétében. — **A román király külföldi útját** a Hohenzollerni Karoly herceg elhalasztott esküvője miatt bizonytalan időre szintén elhalasztotta. — Tegnap reggel 9 órakor harminc képviselő Frichrsuéhoa utazott. **Bisnarek** meghívta őket reggelire. — A brazilai forradalom a déli részeken vége felé jár. A kormány csapatai Paranát és Desterrót elfoglalva tartják — **Asztalosok sztrájkja.** Az asztalosok sztrájkjához tegnap a malom és szer-

szám asztalosok is csatlakoztak. — **Sik-kaszó kereskedő segéd.** Brazay Kálmán faszter kereskedő segédje Matéfi Domonkos 600 frt elikkasztása után megszóttók.

Haydn és Mozart.

Egy zenestélyen, melyen Haydn és Mozart legjobb barátai körében legújabb szerzeményeiket mutatták be egymásnak, Haydn felszólította Mozartot, komponáljon egy zenedarabot, — melyet ő rögtön le nem játszhat. Mozart hajlott a felszólításra, de kikötötte, ha Haydn a darabot le nem játssza, büntetésül estelyt kell adnia champagnival.

Alig 10 percre elkészült egy rövid de nehéz piéce és Mozart sajátgatos mosolylyal nyujtá át a szerzemény barátjának: „Ime, kedves Haydn, itt van a mit kért, azt hiszem nem fogja lejártszatni.“

Haydn, — utólerhetetlen virtuozitásának tudatában, biztos győzelemre számíva ült a zongora elé és csodálkozott Mozartnak könnyű darabján, melynek eljátszása pedig nehézséget kellett okozni neki. Egyszerre megszakította a játéket és boszuan kiált föl: „De Mozart, hogy írhat ilyen kótát, hogy kívánhatja, hogy ezt a hangjezyet lejártszatam?“

E közben felhaborodva mutatott arra a kótára, mely ujjai a kótán jelzett többi billentyűn voltak. „Látja, hogy a két kezem a klaviatura két végén van és mégis azt kívánja, hogy ugyanakkor a középen is üssek az egyik billentyűre.“

— Kedves Mozart, ezt olyan ember, kinek csak 10 ujja van, meg nem teheti!“

Mozart szíve szerint nevetett midőn barátja haragját látta és kérte, keljen fel a zongora mellől, hádd mutassa meg, hogy bizony mégis csak lehetséges.

— Azután gyorsan eljátszotta szerzeményét és midőn arra a helyre ért, melyet Haydn eljátszhatatlannak vélt, lehajolt fejével, ismert hosszú orrával lenyomta a billentyűt és így legyőzte az akadályt.

Haydn és a jelenlévők, kik lehetetlennek tartották azt amit az imént láttak és hallottak, hangos kacajra fakadtak, és Haydn késznek nyilatkozott az estely költségeinek fedezésére azzal a megjegyzéssel, hogy „Mozartot a természet természetellenes képességgel ajándékozta meg, melyet az ő eddig benne meg nem ismert, még csak nem is sejtett és a melyet valaha is elérnie“ — itt megszakította beszédét, miköz-ben tompa orrára mutatott és még mindig nevetett — „bizony semmi reménye sincs.“

TANÜGY.

— **Az izr. tanítók pécsi közgyűlése,** mely f. hó 24-ére van egybehalva, elég érdekföldéssel találkozik. Eddig 25 vidéki tanító jelentkezett a gyűlésre. Ezen gyűlést rendező pécsi izr. tanútestület mai értekezletén rendezte a vendégek elszállásolását. Azon eszládok, kik esetlegesen még hajlandók egy estére e célra egy szobát a tanítóknak rendelkezésre bocsátani, legyenek szivesek ezen szándékukat a pécsi tanútestület bármely tagjánál bejelenteni. A f. hó 23-án esti 5 órakor megtartandó előértekezlet napirendje a következő:

1. Azon tagok átiratának folólvása, kik a gyűlésből való távolmaradásukat irásbelileg kimentették. 2. Egy beteg tanító pártolási iránti kérvénye. 3. Deutsch-féle biblia terjesztésének ügye. 4. A közgyűlés napirendjének megállapítása. 5. Az anyaggyűlés központi és vidéki választmány hűsvéti ülésének jelentése, melyben a lakbér-kérdés s egyéb ügyek tárgyalattak. 6. Tisztújítás. 7. A közgyűlést megelőző istentiszteletr való meghívás.

8. Esetlegesen bejelentett rendes és pártoló tagok fölvelele iránti intézkedés.

— **Miniszteri rendelet.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki az állami és községi elemi iskolák tanfolygvelőségeihez, melyek értelemben az állami és községi iskolákban egyformán s a miniszteri leirat által meghatározott méret szerint vonaltat iró-füzeteket szabad csak használni a jövő iskolai évtől kezdve. Mindenesetre nagy hatása lesz ezen rendeletnek az irás minőségére és nagyban elő fogja mozdítani az irás szabotasságát és egyformaságát.

Színház, irodalom, művészet.

— **Hoffmann meséi** adta elő tegnap az énekes személyzet. Az Offenbach könnyűvérű, pajkos zenéjétől teljesen elűtö eme genialis muzsikájuk, fantasztikus operett még-már jubileumot ér meg a szinkronban. Mióta Somogyi lát el bennünket szín-és dalmvészei szükségletekkel, azóta minden év primadonnája, több ízben is, „remekelt“ a hármás női szerepelt, közben meg két vendégművésznő is énekelte Stellát, mint kiváló szerepelt, köztük az, a ki a magyar színpadokon követendő mintaköpen elsőnek teremtette meg ez alakot: Hegyi Aranka, a Népszínház művésznője. Mindez előadásokon változó sikerrel, kisebb-nagyobbu művészettel hozták szíre énekesünk ezt a nem könnyen megemészthető zenéjű, próza-dialógokkal kevert örökbeesű operát. A tegnapi előadás azonban nem lehetett volna jubileumi, ha tudniillik esakugyan jubileumra érett volna meg a dalmű, eddigi előadatlásának folzaprodotot számánál fogva. Nem mondatnók rossz előadásnak, esupán egyes gyöngegeségek miatt szenvednek. Az összhányomás ez előadásról az, hogy valamennyi elsőrendű szereplő indisponálva volt ezen az estén arra, hogy töle telhetőleg a legjobb adja. Egyik a hangja, másik az ideget fölött nem rendezte fölöttéll, ismét másik meg a zenei fegyelmeztséget vesztette el ez estére. A színészabonátban ismertes „szerencés est“-tel ezuttal egyik sem dicsékedhetett. Ezerzerien nem volt szerencésűnk. Leggyöngyöbben vágott össze, különösen zenei előadás dolgában, a harmadik fölvonás, illetőleg az „elbeszélés“ másodikka. Juhász Ilona, ki a Stellában egyesített három ideált személyesítette, bágyadtan látszott. Hangja és énektechnika fogyatékosan működött, jätéka is, melynek kifejtésére különösen Antonában találhatott volna alkalmat, szintelen volt, esupán az utastási teljesítésre szorított s mintha az is nehezebb esett volna. Sz. Nagy Imre is jobban énekelte már Hoffmannat, mint ez estén, bár megbeszélendő tenorja ezuttal is nyujtott élvezni valóit. Polgárnek (Lindorf-Coppellius-esodaktor) ismert jó szerepe ez a hármás intrikus, de a harmadik fölvonásban ezuttal 6 sem tudott a lábán megállani a fölfordult ensemble alatt.

Föllinus a két szolgál szerepben a régi volt s közderültséget keltett. De zser (az apa) is a régi volt, de nem a jobbik értelemben; ő is majdnem közderültséget keltett kilnóadásával az énekeszek alatt. A zenekart, — hála az égnek, — nem is hallottuk. Sikerült lesülendje a zenekar részére készített vágnári melység fenekére. Mi tehát békén megvoltunk egymással. Hanem alj hiszünk ugyanazt a színpadon az énekesekről, a kik egész estén át öt-hat akordnál többet nem kaptak fölügyere, hogy arra alapítsák az in-tonatiót. Nem nevezünk diskrétnék e kíséretét, mert az dicséret volna, hanem ürességnek. Offenbach e hatalmas kompozíciója épp úgy, mint a Parsztabeuesült, megkövetelik a teljes zenekart, — legalább az obligát hangszer-szerepek betöltésév el

vagy pótó átírásával. Két prim egy second-hegedő, egy viola, egy cello és egy bőgő mellé nagyon is hiányosan osztott 3 fa- és három részű, meg a két üstdob: kiesinylése a zeneszerzőnek, legyen az akár melyen alatta Offenbachnak; kiesinylése ez a remekbe készült *Hoffmann meséinek*. — Ez a darab, művészi becsületét eltekintve, még azzal is vált híressé, hogy a maig is élénk emlékezetben levő Ring-színház katasztrófa épp e darab előadásában történt. No minálunk, a tegnapi előadást néző és hallgató közönség nem került volna a vérfigyelmű szerkesztésekre örvényébe, mint a bécsi, mely akkor zsúfoltság töltötte meg a Ring-színházat. A tegnapi közönség öt másodikper alatt a színházról távol biztonságban tudhatta volna magát. Talán éppen e kicsi száma miatt volt olyan bátorítalan, hogy tapsolni alig mert a néha mégis sikerült énekszámok után az előadókban; pedig, például Nagy Imre a Kleinsck-legenda után, elemiáris tapsvihart érdemelt volna meg.

P-I.

Eszküdtzéki tárgyalás.

Feiler Mihálynak Engel Lajos elleni és Engel Lajosnak Feiler Mihály elleni sajtóügye.

Pécs, április 22.

A pécsi esküdtzék ma tárgyalta a Feiler Mihály lapszerkesztő által Engel Lajos mint lapkiadó ellen indított sajtóperet és ezzel kapcsolatban az Engel Lajosnak Feiler Mihály ellen intézett vizsonvdját.

A törvényszék Sával Kálmán kuriai bírói elnöke alatt *Angyal Pál* és *Hardy Sándor* bírákból alakult. A jegyzői tisztelet Berzsenyi Jenő dr. és Ehrenleitzberger Gyula látták el.

A mi még soha nem történt, a második negyedr kisorsolt esküdtek mind megjelentek háromnak kivételével, kik betegségi bizonyítvánnyal indokolták távollamaradásukat. Kisorsoltattak esküdteknek: *Bence Sándor, Hossz Károly, Székényessy Ferenc dr., Kocsis Ákos dr., Horváth Antal, Krausz Ignác, Miltényi Miklós dr., Kündl József, ifj. Némethy József, Kauer Jenő dr., Keil Károly, Póttagul az elnök kisorsolta Rausch Józsefet és az esküdtek beválasztották Nemes Vilmos dr.*

Feiler Mihálynak *Egry Dezső* dr. ügyvéd, Engel Lajosnak *Szilasi Zsigmond* dr. ügyvéd volt a jogi képviselője.

Az esküdtek meghiteltetése után elnök megnyitja a tárgyalást és röviden ismertetni úgy a vádat, mint a vizsonvdát. A vádléval folytatás előtt elnök kérdést intézett vádlóhoz és vádlotthoz, föntartják-e a vádat kölcsönösen egymás ellen? Feiler föntartja, Engel képviselője azonban csak a kifejelelődköz képest. Elnök ezután jelzi a sorrendet, melyet a tárgyalás folyamán követni fognak. Első sorban tárgyalják Feiler vádját az egész bizonyítással, aztán a vizsonvdát és bizonyítást, és végül következik a vád és védebezedék.

Feiler Mihály a „Pécsi Napló” 1893. nov. 28-iki megjelenté számban Engel Lajos által aláírt „Nyilatkozat”-ban foglalt sértő kifejezések alapján becsületsértés és rágalmazás vétségé miatt emel vádat Engel ellen. Következett Engel Lajos vádlottnak kihallgatása. Az elnök kérdéseire vádlott elmondja, hogy 33 éves, zsidó vallású, nő, gyermekei nincsenek, bántetve nem volt, az inkriminált közlémenyek ő a szerzője, el is vállalja érte a felelősséget.

Elnök: Mi indította, a szóban forgó közlémenyek megírására? **Engel:** Az indított, hogy Feiler úrnak már egy egész

év folyamán intézett támadást személyesen és lapom ellen. Mi békésen meg akartunk maradni, de nem lehetett kitérni, mert Feiler úr, lapjának szerkesztői úzenetében olyan módon támadott meg, hogy azért elégtételt kellett magam k szereznem. Más utat is megkíséréltem, de nem lehetett; fölindulásomban nem tettem másként, a minthogy helyemben más valaki sem tett volna másképpen.

Elnöknek arra a kérdésére, hogy magánvádló milyen körülményekre vonatkozólag kívánja beidézett tanukat kihallgattatni *Egry dr.* kijelenti, hogy *Wolf Miksa*, *Fürst Győző* drt és *Lóri Oszkár* azon körülményekre vonatkozólag kívánja kihallgattatni, hogy vádlott askálódott ellene; mindenhol az ő üzleti érdekei ellen tört és hitelet megrontani igyekezett. *Szilasi dr.* mellőzötti kéri *Wolf Miksa* kihallgattatását, mert védelemmel ellenséges viszonyban áll, a többi tanu kihallgatása ellen nincs kifogása. *Wolf* kijelenti, hogy ez az ellenséges viszony csak annyiban létezik, amennyiben Engel van ő ellene rossz indulattal.

A törvényszék hosszas tanácskozás után *Wolf* kihallgatását mellőzi.

Következett a tanuk kihallgatása.

Lukács Adolf dr. tablai bíró teljesen kifogástalan és becsületes embernek ismeri **Feilert**.

Liszky **Bálint** korrekt jellemű, teljesen becsületes és tisztességes embernek tartja **Feilert**. **Szilasi dr.** kéri **Feilert** kihallgatását, hogy **Feiler** becsületesbeli ügyeit egy évben belül korrektül intézte-e el?

Liszky: Azokban az ügyekben, melyekről tudomásom van, **Feiler** teljesen korrektül járt el.

Szilasi: És azokban az ügyekben, melyekről nincs tudomása, szintén korrektül járt el **Feiler** Mihály? (Ez a nyelvbőlás derűtséget keltett, mire **Szilasi** úgy igazította helyre kérdését, hogy van-e tudomása **Liszky**knak **Feiler** azon ügyeinek elintézéséről is, melyekben mint segéd nem szerepelt.) **Liszky** kijelenti, hogy tudomása szerint **Feiler** lovgasias ügyeit mindenkor korrektül intézte el.

Bolgár **Kálmán** tisztességes embernek ismeri **Feilert** is semmi olyat nem tud, ami jellemében kifogásolható lenne.

Egry Dezső dr. kérdést intéz **Bö gá**hoz, hogy vezetik-e **Feilert** üzleti viszonyaiban üzleti érdekek? **Bölgár:** nem ismeri **Feiler**nek üzleti viszonyait, mint szerkesztőt azonban igen előékeny és őznetlen embernek ismeri. **Szilasi dr.** kéri **Feilert** egy évnyi meggyőződése szerint **Feiler** korrektül, férfisan járt-e el a szóban forgó ügyben.

Bölgár: nem ismeri az ügyet minden fázisában, általánosságban azonban nem helyesli egyik félnek eljárását sem. **Szilasi** drnak további kérdéseire melyben el **Bölgár**nak valamely társaságban tett megjegyzésére célozt, kijelentette, hogy ő mind a két félnek eljárását, nevezetesen a két fél között folytatott polemiai helytelenítette.

Fekete **Mihály** és **Lenkei** **Lajos** tanuk **Feilert** korrekt embernek ismerik. **Fürst Győző** dr-hoz **Egry Dezső** azt a kérdést intézi, hogy van-e tudomása arról, hogy **Engel Lajos** **Feiler** irányában az üzlet terén inkorrektül viselkedett, hogy **Feiler**nek a hol csak lehetett ártani törekedett és hogy **Engel Fürst** urnak ajánlatot tett, hogy egy **Feiler** **Mihály** ellen megjelent árverési hirdetményt két hétig ingyen fog közölni lapjában? **Szilasi dr.** e kérdést mellőzötti kéri, a sajtóbíróság azonban az így megvilágításra szükségesnek tartja a kérdés fölvetését s **Fürst dr.** a következők adta elő a tényállást:

„**Engem** egy budapesti kollégám megbízott, hogy **Feiler** ellen végrehajtást foganatosítsak. Tekintetbe, véve, hogy a

lefoglalt tárgyak becsértéke meghaladta a követelést, az árverési hirdetményt a Budapesti Közlönyben közzé tettem. **Engel Lajos** rövid időre ezután megjelent íródban és arra kért, adjam át neki a hirdetményt, ő közzé teszi a lapjában. Ezt azonban nem tettem, minthogy már Budapestre küldöttem; megmondtam azonban **Engel**nek, ha minden áron közölni akarja, lapjában, menjen a végrehajtohoz, az tan oda adja neki. A következő tanu **Lóri** **Oszkár** volt. (Ez az a fiatal ember a kiról a minap megirtuk azt a sajtóságsó körülményt, hogy tudán kívül keresztény. Mikor nácionáléjára vonatkozólag intétek hozzá kérdéseket és vallására került a sor, azt felelte, hogy erre nem felelhet határozotlan, mert épp most dől el, hogy keresztény-e vagy izraelitának legyen-e fölveve. Erre voatköz iratai jelenleg a miniszteriumban vannak). **Egry dr.** a következő kérdést intézte **Lórhöz:** tud-e arról, hogy üzleti téren minő viszony volt **Feiler** és **Engel** között, igaz-e, hogy **Engel** üzlet dolgában inkorrektül viselkedett.

Lóri: **Engel** a lehető legrosszabb viszonyban állott **Feilerrel**, folyton askálódott ellene és azon igyekezett, hogy tönkre tegye. Midőn a „**Herceg** testvérek” cég-nél voltam alkalmazva, **Engel**nek üzlet-vezetője: **Blanc** eljött hozzám és olyan ajánlatokat tett nekem, miket teljesíteni **Engel** részéről ráfizetés nélkül lehetetlen-ség lett volna. **Blanc** kijelentette előttem tanuk jelenlétében, hogy **Engel** **Lajos** megbízásából házról-házra bejárja a várost és mindenütt olyan ajánlatokat tesz, melyek-kel **Feiler** — ha saját kárára is — tönkre tegye. Kijelentette előttem, hogy egy oldalnyi hirdetést, mi a „**Pécsi Újság**”-ban 16 frt, 6 3 frtét hajlandó elvállalni a „**Pécsi Napló**” számára.

Szilasi dr. kéri hamos bizonyítvány felolvasását, melyek tanúsítják, hogy **Engel** mint üzletember kifogástalan. **Feiler** **Mihály**nak a „**Pécsi Figyelő**”-ben közzétett nyilatkozatai, melyek a polemia befejezése után láttak napvilágot, nem olvastattak föl. Ezzel az egyik ügyben a bizonyítási eljárás befejeződött.

Következett a vizsonvd. A vádlévlében **Engel** **Lajos** a „**Pécs**” című lap 1893-ik évi nov. 22-én megjelent számában szerkesztői úzenet rovataban közzétett „**Jó barát**” című közlémeny alapján rágalmazás és becsületsértés miatt kéri **Feiler** **Mihályt** elmarasztalni. Ezután fölolvasták azt a jegyzőkönyvet, mely a **Feiler** és **Engel** között fongforgó ügyben folytatott, valamint a „**Jó barát**” című szerkesztői úzenetet.

Elnök: Mi indította őnt a kérdéses szerkesztői úzenet megírására?

Feiler: Jeleni akartam azt az írányt, melyet a „**Pécs**”-ből alakult „**Pécsi Újság**” követni fog.

Elnök: Ugy látszik, hogy ön ennek személyes vonatkozást akart adni, a mi abból tűnik ki, hogy az elégtételdást megtagadta.

Feiler: Nyilatkozatomnak személyes élelem nem volt, a mint azt különben írásban is kijelentettem.

Elnök: Mint hogy ön tudomására jött annak, hogy **Engel** magára vonatkoztatja a nyilatkozatot és tett is lépéseket, a mennyiben segédjeit küldte önöz, miért nem talált módot arra, hogy megnyugtassa, ha nyilatkozatának nem volt személyes vonatkozása.

Feiler: Ha mindannyiszor, a hányzor lapomban általánosságban beszéltem, egyesek kérdézősködésére, hogy reájuk vonatkoznak-e a mondottak felelőssé engednem magamat vonni, úgy egyébel sem kellene foglalkoznom, mint ilyen valaszolással. Megbizottaimnak teljes meghatalmazást adtam arra nézve, hogy lo

vagias elégtételadásba elvi szempontból nem egyezem bele.

Seilüssi dr.: ellentétet lát vadlott vallomása és a fölolvastott jegyzőkönyv között ő maga is rosszaita a polemiát és örömmel veszi tudomásul, hogy Feiler ügyfelet személyében bántalmazni nem akarta és azon esetben ha vádját visszavonja, ő is kész e viszonyvadtól elállani.

Feiler: teljes elismeréssel van Engel védőjének kijelentése iránt, mégis sajnálatlall kell kifejeznie, hogy ajánlatát ebben a formában el nem fogadhatja; mert ő a sértett fél, és a sértőnek kell a szavát visszavonnia, nem pedig a sértettnek a panaszától elállania.

Engel Lajos: Meltóságos elnök úr, én ugyanis csak föltétlesen használtam a sértő kifejezéseket; most azonban, mivel Feiler úr kijelentette, hogy ama cikkével engem sérteni nem akart, vissza vonom a vádakát.

Egry dr.: Felem nevében csak azon esetben vonhatnám vissza a vádat, ha Engel úr nem a vádját vonja vissza, hanem a sértő kifejezéseket.

Elnök: (Engel Lajoshoz): Hajlandó-e magán vadló képviselővé által most előadottak szerint kizigazítani előbbi szavát.

Engel: (precizozza kijelentését s a következőket mondja): Miután Feiler úr kijelentette, hogy engem sérteni nem akart, *sajnálom, hogy ama sértő kifejezéseket iramtam s kérem azokat meg nem jelenteknek tekinteni:*

Elnök: (Egry dr.-hoz és Feilerhez): Megnyugodszak-e kijelentésben?

Egry dr.: Igen és a vádat felem nevében visszavonom.

Ezúttán a sajtóbírótság, tekintettel arra, hogy mindkét fél vádját visszavonta és hogy a becsületértés a büntető törvény értelmében csak magánvádra torlatható meg, megszintette a büntető eljárást és a tárgyalás véget ért.

TÁVIRATAINK.

Visszaélés a király nevével.

Budapest, április 21. (Eredeti távirat.) **Zichy** Nándor gróf a főrendiház számos tagjához körlevelet intézett, melyben egyenesen **ő Főlségének, a királynak akarata**ra fölszólítja őket, hogy a **polgári házasságról szóló törvényjavaslat ellen foglaljanak állást.** Miután azonban a király már hetekkel ez előtt kinyilatkoztatta: senki sines fölhatalmazva vagy jogosítva a polgári házasság elleni küzdelemben reá hivatalozni, a lapok azon fölszólítást intézik Zichy Nándor grófnak, hogy körlevelét teljes szövegében hozza nyilvánosságra.

A szabadelvű párt erősbödése.

Budapest, április 21. (Eredeti távirat.) **Dégen Gusztáv** és **Lipeky Odón** országgyűlési képviselők, kik a polgári házasságról szóló törvényjavaslat miatt kiléptek a szabadelvű pártból, ismét **visszavérték a párt kötelékébe.**

Wekerle bécsi utja.

Budapest, április 21. (Eredeti távirat.) **Wekerle** nem ma, hanem holnap megy Bécsbe. Azon hír, hogy Bécsben az **osztrák-magyar bank szabadalmának megújítása tárgyában fog tárgyalni** a bank képviselőivel, **alaptalan.** **Wekerle**nek megelőzőleg

meg beható tanácskozásokat kell folytatnia **Plener osztrák pénzügyminiszterrel** és csak ezen tárgyalások befejeztével fognak megindulni a tárgyalások a bank képviselőivel és **akkor is előbb a két pénzügyminisztérium szakközegei részéről.**

Széchenyi Károly grófról.

Budapest, április 21. (Eredeti távirat.) **Széchenyi Károly** grófnak, a döblingi tőbolydában való internálása, a mi országos föltűnést keltett ma a képviselőházban is szóba került. **Pázmány Dénes** jelentett be ez ügyben interpellációt, melyet az ülés végén indokolt. Az interpelláció a belügyminiszternek adatott ki.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, április 21. (Eredeti távirat.) A benyújtott kérvények tárgyalásánál kisebb vita csak a harmadik egyetem föllállításának kérdésénél fejlődött.

A katonai levelezések ügyében beadott kérvényeket a levéltárba helyeztetni javasolta az előadó. **Várdy Károly** a kisebbségi véleményt indokolja. Fölszólítja a minisztert a rendelet visszavonására. **Szederkényi** indítványra, melyhez **Wekerle** és **Horanszky** hozzájárultak, ezen ügy megvitatását jövő szombatra halasztják.

Wekerle több interpellációra válaszol, többi között **Asbóth János** interpellációjára kijelentvén, hogy a valláspolitikai integritását főn fogja tartani.

Bismarck nyilatkozata a lengyelekről.

Berlin, április 21. (Eredeti távirat.) **Bismarck** tegnap este fogadta a nemzeti párti szabadelvű képviselőket. **Bismarck** kinyilatkoztatta, hogy a lengyelek separatistikus törekvéseinek támogatásában **nagy veszély rejlik.** Külső bonyodalmaktól e pillanatban nem tart, mert egy állam sem érzi magát most elég erősnek, hogy ellenfelére fűssön.

Az orosz cár udvari vonata.

Pétvárv, április 21. (Eredeti távirat.) A cár külföldi utjaira elkészített udvari vonat az **Alexander-gyárban** tegnap a közlekedési utak miniszterének jelenlétében ünnepélyesen **fölszenteltet**, és **Gotschinába** indittatik utnak.

Gazdag ember szerencséje.

Páris, április 21. (Eredeti távirat.) **Páris** legvagyonosabb embere, **Röthschild** báró, a marseilli sorsjegyek legutóbbi húzásánál elnyerte a 100,000 frank **főnyereményt.** A szerencsés nyerő az egész nyerceményt jótékony intézetek között osztotta szét.

Egy bank bukása.

Temesvár, április 21. (Eredeti távirat.) A náköfalvai takarékpénztár megbukott. A pénztárak megvizsgálásánál **egy krajcárt sem találtak.**

Sacher Masoch nagy beteg.

München, április 21. (Eredeti távirat.) **Sacher Masoch,** hírneves költő és író, életveszélyesen megbetegedett.

Földrengés által elpusztítva.

Athén, április 21. (Eredeti távirat.) Tegnap este Athénben és környékén erős földrengést észleltek. **Thében** görög város teljesen elpusztult.

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktözsde.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Április 21.	Pénzb. árf. o. e.
1. Magyar aranyárjaredek 4/0	118.30
2. Magyar koronárjaredek 4/0	95.-
3. Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2	126.50
4. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 4 1/2	102.-
5. Magy. kel. vasut áll. kötv. 1876-ból	123.-
6. Magy. földhester kötvény 4/0	95.75
7. Italmersi jog megváltási kötvény	100.25
8. Horvát-szláv földhester kötvény	98.-
9. Magy. nyerceménysorsjegy kölcsön	152.50
10. Tiszaszab. és szegedi sorsjegykölcsön	145.-
11. Osztrák jaredek papirban	98.50
12. Osztrák jaredek ezüstben	98.25
13. Osztrák jaredek aranyban	119.25
14. Osztrák koronárjaredek 4/0	95.-
15. 1860. évi osztrák allamsorsjegy	145.50
16. Osztrák-magyar bankrészevény	100.00
17. Magyar hitelbank-részevény	423.50
18. Osztrák hiteltintezeti részvény	353.99
19. Osztr. magy. államvasuti részvény	344.75
20. 20 frankos arany (Napoleonford)	9.92
21. Német birodalmi marka	61.15
22. Londoni vista	124.90
23. Párisi vista	49.65
24. 20 márkás arany	12.24

Időjelzés: borus, eső, hősilýredés, szeles.

Gabona-árak.

Hivatalosan följegyeztettek Pécs sz. kir. város 1894.évi április hó 21-ik napján tartott hetivásáron.

	őszi	—frt —kr.	—frt —kr.
Buza	tavaszi	6 " 60 "	6 " 50 "
Kétszeres	uj	5 " 50 "	5 " 40 "
	ó	5 " 30 "	5 " 20 "
Rozs	őszi	" " " "	" " " "
	tavaszi	" " " "	" " " "
Árpa	uj	" " " "	" " " "
	őszi	" " " "	" " " "
Zab	tavaszi	6 " 60 "	6 " 40 "
	uj	" " " "	" " " "
Bükköny	" " " "	" " " "	" " " "
Repcse	" " " "	" " " "	" " " "
Kukorica	" " " "	5 " 20 "	5 " 10 "
Széna	" " " "	2 " 60 "	2 " 40 "
Szalma	" " " "	1 " 50 "	" " " "

Kínálat: gyenge (mintegy 160 gabona-kocsi volt a piacon.)

PÉCSI SZINKÖR.

Holnap, vasárnap, április 22-én

Próbaházasság.

Fővárosi életkép dalokkal 3 fölönásban. Irta Gerő Károly. Zenéjét szerzte Erkel Elek.

Személyek:

Szikora Márton 28 éves, magánzó	Polgár.
Rozália 51 éves, feleség	Szakácsné
Kanóc Gyuri, örömlster	Balla
Kanóc Biri, testvére	Leváni S.
Hajdu Bokor Becsi	Szakács
Hajdu Bokor István	Bognár
Zsuzsánna, feleség	Bodroginé
Patonai Bódog mészáros	Kassay K.
Czira Klára kávémerőné	
Sági Julcsa, kisasszony	Kézdi Juliska.
Rakoci, cseled-zerző	Dezseri.
Cili néni	Dezseriné

Kezdeté fél 8 órakor.

Selyem hamislivány. Egészsünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégtésnél nyomban összepödörök és csakhamar károsk, maga után csakély világosbarna hamut hagyvót; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű-szalorás-lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörök, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuist össze-gyomjuk, elporzik, a hamisítvány nem. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyem-gyára Zúrlhoben,** hához szállitva, pósta-ber és vámentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes sítű-pökre vald, akár egész vegékben levő valódi selyem szövetekből. Szükség esetén levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros helyeg ragasztandó. 4721.

Küsvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legtagabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicsérféleg ismeretossá vált **Tinct. Capsici comp.** ajánlólag legyen emlékeztető hozzá. Ezen népszerű háziorszer 25 óta, mint legmeghíhatóbb fájdalomcsillapító bedörzölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlása nem szorul. Uvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krosi aron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a grátrok gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára az arany-croszlanhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhöz Budapeston.



Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glaaur)

legkitűnőbb mázólszer puha padló számára. 1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekerek stb. bearayozására Egy kis palack ára 20 kr.

Mindenkor kapható:

Eizer Jánosnál Pécssett.

287



Borju-gyomrot

vesz a legmagasabb piaci árakon

LEOPOLD SAMUEL

Teplitz, (Csehország).



Elismert legtisztább alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

asztali- és gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír **köhögés és rekedtségnél, tüdő, gyomor- és hólyag-hurutnál.**

Borral vegyítve felséges ital. — Kapható helyben minden fűszerkereskedőnél.

Magyarországi főraktár: Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9-ik szám.



Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacokat, melyek mentesek minden **ártalmas anyagtól** s a legnagyobb eredménnyel használtatnak az álteti szervek betegségeinél, könnyen ha nyálk és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és amellett olcsóbb árú is abb.

Székrekedéseket

a legtöbb betegségnek e létes forrául olvasni s e körözöl alakja — ny már a gyermekek is szivesen veszik. Ezen labdacok **dr. Pitha** u. ar. tanácsotól igen megízeltő bizonyítvánnyal lettek kiténtve.

Egy 15 labdacost tartalmazó doboz 15 kr., egy henger (8 doboz, 12 labdac) ára csak 1 frt o. é.



Órás!

Sürgősen kérjük, hogy olvadjunk az utánaosztól. Kérjenek határozatlan **Neustein-féle Erzsébet-labdacsokat.** Csak akkor vándi, ha a dobozon törvényesen lejegyzett védjegyünk vörös nyomással „Sz. Liptó” és a mi cégünkkel: „Gyógyszer-tára a „Sz. Liptóhoz”, Wien, Stadt, Ecke der Spiegel- und Plankengasse olvasható.

Főraktár **Bécsben:** poltske szám hely: Leopold- és Pl. Neustein, Inerstadt, Ecke der Plankens- und Spiegelgasse, Főraktár **Pécssett:** Sipőcz-livány Zeina László és az Irgalmasok gyógyszer-tára **B.-Sellyén:** Uvira Ferenc gyógyszer-tára.

Férfi öltönyök

minden időnyre, a legújabb divat 4888. szerint

4 frt havi részlet fizetésre

mérték szerint készítettnek

Löwy Miksa

divatáru és férfiruha-szövet kereskedőnél

Király-utca 15.

A bpest-terézvárosi takarékpénztár részv.-társaság

folyó hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlése határozata értelmében minden felpénz nélkül 12,500 darab új részvényt

100 forintos árfolyam,

2 forint költségfizetés és 5 százalék folyó kamat mellett becsájt aláírás alá.

Előjegyzéseket mától kezdve folyó hó 30-ig bezárólag az eredeti feltételek mellett jutalékmentesen fogadok el és felvilágosításokkal szívesen szolgálók.

Az előjegyzés alkalmával 12 forint és az 5 százalék kamat teendő le a hátralék pedig részletekben törleszhető.

ULLMANN M. KÁROLY
bank- és váltó üzlete.

4900

Aranyérmekkel kiténtetve.

Első csász. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kiténtetve.

Homlokzat-festék-gyár

KRONSTEINER KÁROLY Wien, III., Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, az összes vasut, ipar, bánya és hámortársulatok építkezési vállalatok, vállalkozók és építőmesterek, valamint gyártalajdonosok szállítója. Ezeket a festékeket épületek befestésére használják, belőlük 40-féle különböző szín van, kilójuk 10 krtól fölfelé, meszben oldható, teljesen hasonló az olaj-mázoláséhoz. Mintalapokkal és használati utasítással ingyen és bérmentve szolgálók. 4851

Vendéglő átvétel és megnyitás!

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

„NÁDOR“ szálloda

éttermét és sörcsarnokát átvettem és teljesen újonnan berendeztem.

Izletes jó ételek és friss pilseni sör egész napon át kapható.

Továbbá bátorlakodom felemlíteni, hogy a szálloda szobáit is a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítottam.

A n. é. közönség b. pártfogásáért esedez

Berger Adolf

bérlő.

4876

Kir. táblai értesítő.

Tárgyalásra bejelentett ügyek.

I. Polgári tanács.

Előadó: Gruber Gusztáv.

III.

1515. Purics Kné — m. kir. államkincstár igényy.
 1517. Blazsencsics F. — Petkovics I. v. végr.
 1542. Özv. Engel F. Vné — Bodai I. v. végr.
 1543. Deutsch I. s. t. — Özv. Szabó Ané v. végr.
 1548. Özv. Villi M. — Hirschfeld I. igényy.
 1570. Kiefer Mné — Ritterwald K. igényy.
 1577. Dobosy K. — Kaloczy F. v. végr.
 1579. gr. Hugonay B. — A. Hirschmann cég igényy.
 1580. A. Hirschmann cég — Horváth I. s. neje v. végr.
 1581. Krausz I. s. neje — Póth G. s. neje 391 ft 25 kr.
 1607. Szelle A. — Siklósi takarékp. igényy.
 1608. ör. Szabó I. — Szivér I. igényy.
 1462. Bolf L. — Korais F. s. t. igényy.
 1465. ör. Kalkas I. s. neje — Farkas S. igényy.
 1498. ifj. Staub Kné — Reinhardt M. igényy.
 1513. Novák L. — Sternberg M. s. t. igényy.

Előadó: Graf Károly.

III.

1783. Spanger G. — Aman I. 87 ft.
 1784. Biró F. — Adler S. 90 ft.
 1785. Mayer P. s. t. — Schmidt A. 86 ft.
 1788. Stark I. — Meidl M. 52 ft 96 kr.
 1823. Hernesz I. — Muth G. 81 ft 05 kr.
 1856. Vlahék I. — Graiser L. 64 ft 80 kr.
 1878. Hanol I. s. t. — Kern F. 113 ft 60 krajcar
 1882. Taradom M. — Ivin M. tulajdonjog bekebl.
 1911. Brauner F. — Sáfrán I. 60 ft.
 1927. Opek I. — Mayer I. 100 ft.
 1976. Böhm E. — Kochanovszky I. s. t. 93 ft 75 kr.
 1980. Szabó I. — Szücs I. s. t. 65 ft 75 kr.
 2213. Hiv. jelentés az 1835. sz. felfolyam. elkülönít. tárgy.

Előadó Zsabokrszky Ferencz.

III.

1773. Frey A. — Kraztl I. igazolás.
 1782. Kir. kincstár — Georgeta A. v. végr.
 1824. Belovits M. — Belovits E. és t. tkvi.
 1852. Komáromi I. — Geresdi M. tkvi.
 1855. Szabó I. — ifj. Fort M. v. végr.
 1871. Mammel I. — Ackerman I. v. végr.
 1872. Pécs sz. kir. város — Özv. Varga Fné és t. tkvi.
 1879. Katári I. — Tóth Gné v. végr.
 1880. Huber Ané — Kern I. v. végr.
 1885. Özv. László Iné — Kincses S. v. végr.
 1907. Dömötör I. — Varga I. s. t. v. végr.
 1912. Csesznák I. — Hranyecz I. v. végr.
 1913. néh. Margettkó T. hagyatéka.
 1914. Mikác F. s. neje — Stefanics I. v. végr.

Előadó: Tolnai Antal.

III.

1185. Berger I. — Laskay T. 35 ft 50 kr.
 1239. Dr. Bajosi Ó. — Brachfeld Sz. s. fia felhívás.
 1244. Grünbaum I. — Bogyay S. 2 lókiadása.
 1261. Fremd I. Rabstern A. s. fiai 84 ft 60 kr.
 1379. Varga I. — Regöly község 193 ft 10 kr.
 1578. Vissziák S. — a mozdonyvezetők segély és jogvédelmi egylete.
 1791. Mohácsi takptár — Csoinbász T. s. t. 4600 ft.
 1689. Kossits I. — Pollák M. 472 ft 51 kr.
 1909. Rogáli N. — Peterfay Eördögh v. végr.
 1936. Rosner A. Hirschel E. és t. v. végr.
 2113. Veisz Zs. — Pichler K. s. neje 155 ft 83 kr.

Előadó: Dr. Daempf Sándor.

V.

1628. Berkesd község — Domonkos I. ingatl. bizt.

1685. Mészár Kövi F. — Klein H. v. végr.
 1943. Deutsch A. s. fiai — Bogári Vigyázó S. 9500 ft.
 2034. Özv. Balog Sné — Meszler K. v. végr.
 III.
 1651. Dr. Székely Ede — Rosinger Gy. s. t. 80 ft.
 1652. Ugyanaz Ugyanaz.
 1365. Dr. Székely Ede — Rosinger Gy. s. t. 42 ft 69 kr.
 1693. Dr. Kautz A. — Csevis Sz. 27 ft 89 kr.
 1709. Dr. Fruchwirth I. — Polonyi I. s. neje 37 ft 35 kr.
 1779. Gaál D. — Gróf Pergen A. 230 ft.
 1789. Mayer K. — Klein I. 220 ft 61 kr.
 1857. Zakál H. — Szeppelfeld M. 22 ft 10 kr.
 2051. Ujvidéki gőzmalom — Grünhuth és t. 166 ft 60 kr.

II. Polgári tanács.

Előadó: Kissfaludy Imre.

V.

1680. Schlegel P. — Reeci I. váló.
 1681. Hufnagel S. — Bunkner I. 1100 ft.
 1724. Dittmayer I. — Takács I. holtta nyilv.
 1774. Czaba E. — Liptai A. váló.
 1777. Gyurkó F. — Gyurkó L. holtta nyilv.
 1926. Schmidt Kné — Schneider Gné. örökösödés.
 1947. Csävics I. — Csävics Gy. s. t. 684 ft 3/4 kr.
 2035. Györi Sné — Udarstán K. ingatl. birt.
 1764. Papp A. s. neje — Erdős F. 100 ft.
 1786. Özv. Auber Vné — neh. Auber I. értékpapírok kiadása.
 1808. Kotyán P. — Kotyán K. zárlat.
 1883. Özv. Schlitt Pné — Standl A. v. végr.
 1884. Kramer S. — Standl A. v. végr.
 1954. Rábczyk R. — Bardos I. apaság megállap.
 1966. Szilák I. — ifj. Horváth Gy. 65 ft.

Előadó: Pilch Antal.

III.

1245. Máté Ö. — Máté K. 65 ft.
 1500. Özv. Gáspár Fné — Panka I. termények kiadása.
 1540. Szabó I. s. neje — Goldschmidt S. 475 ft 23 kr.
 1542. Nagy I. és t. — Péter I. 273 ft.
 1549. Kis Lovas Jné — Kis P. 250 ft.
 1641. Tersztenyák F. — Özv. Tersztenyák Pné 115 ft.
 1690. Sikróbó I. — Özv. Sikróbó Sné 230 ft.
 1961. Tar I. — Bogyay I. 200 ft.
 1991. Hajdu E. — Hajdu F. 200 ft.
 2055. Rauschenberger V. — Piel A. v. végr.
 1234. Kaneva I. — Békésy A. ingók kiadása.
 1450. Premus G. — Premus K. 68 ft 04 kr.
 1807. Koller I. — Lexa Z. 52 ft.
 1311. öreg. Rühl Gy. — Reining Verner K. 104 ft 14 kr.
 1520. Hauzsics F. — Jegyud Gy. és t. 200 ft.

Előadó: Tóttóssy Béla.

V.

1496. Király M. — Kovács E. s. t. ingatl. tulajd.
 1568. ifj. Gróf Zichy Ó. — Labján M. s. t. tulajd.
 1569. Antal R. s. t. — Antal E. örökösödés.
 1627. Jilly A. — Özv. Tatai Jné örökösödés.
 1816. Horváth R. s. t. — Horváth I. v. végr. érvényt.
 III.
 1617. Gutting I. — Vassad község v. végr.
 1853. Jeszenszky A. — Krausz I. bérlet megszűnt.
 1910. Gerencsér I. — Németh M. som. visszahely.
 1969. Dáni Mné — Ferencz Jné 150 ft.
 1970. Szeki I. — ifj. Kenyeres I. som. visszahely.
 2054. Gáspár A. — ifj. Bodai A. 100 ft.

Előadó: Kaufmann Nándor.

III.

1430. Fein L. — Petrovits G. 415 ft.
 1405. Pap I. — Pap I. s. neje 160 ft 82 kr.
 1451. Zsifszecz A. — Sternad I. 100 ft.
 1612. Kerner Mné — Hafner I. s. neje 300 ft.
 1616. Hook I. s. neje — Spreger I. s. neje 300 ft.
 1658. Morandini B. — Kolasis M. 69 ft 72 kr.
 1516. Mikac F. — Tkolecz P. 72 ft.
 1661. Kallez P. s. neje — Petó I. 302 ft 97 kr.
 1706. Schmidt I. — Pez K. 100 ft.
 1707. Veber P. — Jehn Gy. 112 ft 80 kr.

Büntető tanács.

Előadó: Pulcz Imre.

V.

811. Bene I. erőszakos nem közötlés.
 III.
 644. Tokonya I. s. t. lopás.
 645. Majarits M. rágalom.
 652. Mayersohn S. szerencse játék.
 673. Gyenis I. közbizt. ell. kih.
 675. Nagy T. rágalom.
 676. Hosszu L. rágalom.

Előadó Babics Mihály.

V.

823. Heil H. szánd. emb. ölés.
 824. Zach I. tűzvész ok.
 844. Liebhauser J. hamis tanu csábít.
 860. Mayer E. bukás.
 951. Müller K. s. t. s.
 981. Marsatz I. s. t. s.
 982. Mutschler I. s. t. s.

Előadó Bocz Alajos.

III.

1150. Jordán I. rágalom.
 1152. Pingold A. rágalom.
 1181. Koszér I. s. t. becs. sért.
 1191. Nyári I. s. t. becs. sért.
 1193. Viantó N. m. laksért.
 1194. Schrott R. s. t. közcs. ell. kih.
 1213. Herzeg L. rágalom.
 1216. Rosewasser B. rágalom.
 1231. Nagy K. közegészség ell. kih.
 1233. Scheiber Sné s. t. lopás.

Előadó Lukács Adolf.

V.

767. Burghardt Kné s. t. s.
 794. ifj. Andrics Jné s. t. szánd. emb. öl.
 1085. Vadygy M. okir. ham.
 1158. Torich I. kokozir. ham.
 1159. Janos L. s. t. s.
 1086. Molnár I. halált ok. s. t. s.
 1144. Balázs Zs. lopás.
 1239. Schwarzenberg I. sikk.
 1244. Gál I. hamis eskü.

Előadó Váry Gyula.

V.

1029. Sternberger M. sikk.
 1082. Scherz H. család bukás.
 1083. Meiga A. hatóság elleni erősz.
 1161. Szulzbach H. uszora.
 1238. Hudics P. s. neje lopás.

III.

1003. Lukács I. s. t. s. t. s.
 1004. Pál I. ingatl. rong.
 1005. Andrics S. rágalom.
 1031. Varga Fné s. t. lopás.
 1087. Lutas E. testi épség ell.
 1088. Katona Körtés I. s. t. lopás.
 1146. Balatincez I. s. t. jogt. elcsaját.

Felőlős szerkesztés kiadó tulajdonos

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Ujság“ nyomdájában.

Hol vegyünk uri divat cikkeket???

ROTH BÉLA

4886 — első pécsi uri divat üzletében, a Széchenyi-téren. —

OTT

kaphatók legnagyobb választékban **magyar, német és angol** gyártmányu kalapok, jó fehérműek (nem gyári), **elegans nyakkendők, gallér és kézelők, zsebkendők, turista- és sport-cikkek.**

Egyedüli raktár női mint férfi karlsbadi cipőkben.

● Nálam vásárolt cipők és kalapok javítását elfogadom. ●

Igen fontos találmány!



a „COLUMBUS” cimbalomverőfej.

Az époly fáradtságos, mint alaktalan pamutozást és cémázást feleslegessé teszi, a mennyiben egyszerűen rezhuzandó a verőpálcára, melyről mindenkör le is húzható; a legfinomabb nemezéből készül, a verő pálcákra rásimul és selyembuó alaku; megszünteti a pamutozat tempító hatását s a kellemetlen kopogás helyett kellemes csendő hangokat nyertünk, soha sem pusztul el, miután esetleges kopás után egy kevéssé forgatva, ismét egy új verőfejet pótol; ára a verőpálcák minősége szerint: frt 2.—, 2 10, 3.— és 3 50. Külön a „Columbus”-fejek párja 1 frt. feltalálja a **STERNBERG ÁRMÉN és TESTVÉRE** cég. es. és kir. kiz. szabadalmazott hangszeripar. Budapest, VII. ker. Kerepesiút 36. sz. — A „COLUMBUS” cimbalomverő: czélszerűségéről kiváló szaktekintélyek elismerő nyilatkozatai tanuskodnak. 4944

Kivánatra nagy képes árjegyzék cimbalomokról és más egyéb hangszerekről ingyen és bérmentve.

2 arany, 13 ezüst érem
9 disz- és elismerő okmány.

Kwizda Ferenc János

KWIZDA-féle

Restitutionsfluid

es. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaakkal frt 110 o. é.

30 év óta udv. istállóokban valamint katonai s polgári nagyobb istállókban is használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

oszar.-magy. es. és k. udv. szállító

Tessék a fentebbi védjegyre figyelni s a vételnél hatarozottan kifejezni Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Főletét: kerül. gyógyszerár 4700 Korneuburgban.

Védjegy

Védjegy

román kir. udv. szállító

Kapható a gyógyszerárakban és drogistáknál.

Baranyamegyei Hitelintézet mint részv. társaság

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLETE

Király-utca PÉCSETT, Király-utca.

Elfogad **betéteket** folyó számlákra és betétkönyvekre 4% kamatozással. — **Előleget** nyújt értékpapírokra, vidéki takarékpénztári részvényekre, vesz és elad mindennemű **értékpapírt** és **tőzs deműveleteket** közvetít ugy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén, vesz és elad **utalványokat** minden kereskedelmi piacra. — **Váltókat** méltányos feltételek mellett leszámítol.

Költözködés következtében május 10-ére eladó egy csinos fakorlát két márványasztallal.